

Секція 6

НАУКОВІ ПРАЦІ КУРСАНТІВ, СТУДЕНТІВ, СЛУХАЧІВ МАГІСТРАТУРИ

УДК 351.74.08

БАЛАНДІН А. М.,

курсант 3 курсу факультету № 1

Донецького юридичного інституту МВС України (м. Кривий Ріг)

Науковий керівник:

Цуркан О. П.,

т.в.о. завідувача кафедри тактико-спеціальної підготовки

Донецького юридичного інституту МВС України (м. Кривий Ріг);

 <https://orcid.org/0000-0002-0273-1902>

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВІДМІННОСТЕЙ У ЗАСТОСУВАННІ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАЦІОНАЛЬНОЮ ГВАРДІЄЮ УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ

В статті розглянуті окремі особливості застосування спеціальних засобів поліцейськими та військовослужбовцями національної гвардії України. Проаналізовано нормативно-правові акти, що регламентують порядок та умови в яких застосовуються спеціальні засоби. Надано пропозиції щодо подальшого усунення прогалин в законодавстві, що стосуються відмінностей в застосуванні спеціальних засобів правоохоронцями.

Ключові слова: спеціальні засоби, поліцейський, військовослужбовець, поліція, національна гвардія, публічна безпека та порядок.

На сучасному етапі державотворення Міністерством внутрішніх справ України прийняте рішення про залучення двох споріднених підрозділів відомства, а саме Національної поліції та Національної гвардії до спільних дій в підтриманні законності, що знайшло своє відображення в прийнятому Наказі від 10 серпня 2016 року № 773, що закріплює Порядок визначення механізму організації взаємодії у сфері забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку, який діє у мирний час, за винятком періоду надзвичайного стану.

Взаємодія між НГУ та Національною поліцією України здійснюється в межах, визначених законодавством, у тому числі Порядком, а саме шляхом:

- спільного патрулювання нарядами вулиць, площ, парків, скверів, вокзалів, аеропортів, морських та річкових портів, інших публічних (громадських) місць;
- забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку під час проведення зборів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій, інших масових та спортивних заходів, а також під час заходів у публічних (громадських) місцях за участю осіб, щодо яких здійснюється державна охорона;
- проведення спільних заходів з метою стабілізації оперативної обстановки в разі її загострення в межах території однієї чи декількох адміністративно-територіальних одиниць [1].

І хоча представники обох силових відомств мають в своєму розпорядженні майже однаковий перелік спеціальних засобів, якими користується їх особовий склад, однак іноді бійці Національної гвардії України відповідно до нормативно-правових актів часом обмежені у застосуванні заходів примусу.

Так, за інформацією наведеною О.В. Кузьменко та С.О. Островським, 16 березня 2017 року в Луцьку невідомі здійснили напад на посольство Польщі. А 17 вересня невідомі

демонстранти з антиросійськими гаслами здійснили «напад» на посольство Російської федерації в Києві. Сумарний збиток, завданий будівлі та іншому майну посольства оцінюється на загальну суму понад 18,8 млн рублів. Та в обох випадках порушників затримала Національна поліція, яку викликали військовослужбовці Національної гвардії України [2, с. 20].

Зазначений факт може бути наслідком заборони застосування спеціальних засобів передбаченим п.п.2 п. 6 Правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань:

- у приміщеннях і на земельних ділянках, які належать або закріплені за дипломатичними представництвами та консульськими установами іноземних держав в Україні, крім випадків, коли від глави дипломатичного або іншого відповідного представництва (організації) надійде офіційними каналами письмове прохання (згода) застосовувати зазначені засоби проти правопорушників [3].

Детально вивчаючи порядок застосування спеціальних засобів поліцейськими таких заборон в Законі України «Про Національну поліцію» нами не знайдено. До того ж законодавцем не визначено, яким чином діяти військовослужбовцям НГУ у випадку раптового нападу на об'єкти дипломатичних представництв та консульських установ, якщо застосування спеціальних засобів на таких об'єктах заборонено, крім випадків надходження офіційної згоди.

Саме тому можемо дійти висновку, що співробітники Національної поліції України при застосуванні спеціальних засобів не мають обмежень щодо місць, де заборонено застосування останніми спеціальних засобів на відміну від повноважень військовослужбовців Національної гвардії України, що спонукає до подальших кроків, а саме:

1. Внесення змін до Правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань, затверджених Кабінетом міністрів України від 20 грудня 2017 року № 1024 стосовно заборони застосування спеціальних засобів до кола осіб, на яких розповсюджується дипломатичний чи консульський імунітет, а не у приміщеннях і на земельних ділянках, що належать до таких установ;

2. Залучення представників Національної поліції України до співпраці та спільного несення служби із військовослужбовцями Національної гвардії України для забезпечення безпеки та порядку на території дипломатичних та консульських установ інших держав до моменту усунення зазначених прогалин в законодавстві.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку : Наказ МВС України від 10.08.2016 № 773. *Офіційний вісник України*. 2016. № 77. Ст. 103.

2. Кузьменко О. В., Островський С. О. Особливості організації взаємодії Національної гвардії України з правоохоронними органами. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2017. № 27. С. 18–21.

3. Правила застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1024. *Офіційний вісник України*. 2018. № 3. Ст. 30.

Отримано 15.04.2020

